

Шевченко Л.Я., Куліш А.В.

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ІНТЕГРОВАНІЙ ОБЛІК ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Анотація. Досліджено систему формування інтегрованого обліку на підприємствах та необхідність його створення. У статті розглянуто переваги створення та формування інтегрованої системи обліку, головну мету та завдання. На підприємстві облік потребує використання різних функцій – контрольної, інформаційної та аналітичної. Інтеграція обліку дає змогу поєднати всі види обліку та забезпечити їх виконання відповідно до вимог міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності. Оскільки, зараз більшість компаній повинні готувати звіти для внутрішніх та зовнішніх користувачів, через паралельне формування документів відбувається сповільнення даного процесу. Інтегрований облік дає можливість поєднати всі види обліку та зменшити навантаження облікових працівників. Сьогодні не існує чіткого уявлення про систему інтегрованого обліку, але вже зараз зрозуміла її необхідність.

Ключові слова: інтегрований облік, контроль, інтеграція, переваги системи інтегрованого обліку, інтегрована звітність.

Shevchenko Liubov, Kulish Anastasiia

Donetsk National University of Economics and Trade
named after Mykhailo Tugan-Baranovsky

INTEGRATED ACCOUNTING AND ITS FEATURES

Summary. The system of formation of the integrated accounting at the enterprises and necessity of its creation is investigated. The advantages of creation and formation of the integrated accounting system, the main purpose and tasks are considered in the article. At the enterprise accounting requires the use of various functions – control, information and analytical. Accounting integration enables you to combine all types of accounting and ensure that they comply with the requirements of international accounting standards and financial statements. As most companies now have to prepare reports for internal and external users, due to the parallel generation of documents, this process is slowed down. Integrated accounting makes it possible to combine all types of accounting and reduce the workload of accounting employees. Today, there is no clear picture of the integrated accounting system, but it is already understood that it is necessary. The presence of a large number of units leads to duplication of information, which leads to the phenomenon of inadequacy, when the same information may contradict data of another origin. This is due to unequal interpretation of actions and events, different processing methods in the places of its formation, etc. It is the parallel process of integrating accounting, analysis and control that has enabled many firms to expand the use of all components of general management and process management. The introduction of an integrated accounting system allows the enterprise to get a number of benefits that will help it to optimize the workflow. A feature of integrated accounting is that traditional metrics have the potential to be supplemented by natural values, which have a significant impact on the success of the enterprise. An integrated accounting system identifies processes that have both a positive and a negative impact on overall performance.

Keywords: integrated accounting, control, integration, preferred integrated accounting systems, integrated reporting.

Постановка проблеми. Успішність кожного підприємства залежить від своєчасно отриманої правдивої інформації. Сьогодні використання інтегрованого обліку – це не примха, а необхідність, котра повністю виправдовує всі затрачені сили на своє формування. Інтегрований облік починає застосовуватися як один з методів контролю господарських операцій. Втілення інтегрованої облікової системи потребує створення єдиного інформаційного простору, котрий дасть можливість введення облікових даних під час відтворення певних господарських операцій. Це необхідно для обробки та трансформації інтегрованою обліковою системою даних для потреб різних користувачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості інтегрованого обліку вивчали як закордонні, так і вітчизняні вчені. Вагомий внесок у розгляд даного питання внесли вітчизняні науковці: О.М. Брадул, В.В. Томчук, Ф.Ф. Бутинець, О.А. Зоріна, Б.І. Валувєв, С.Ф. Голов, В.Ф. Максимова, Н.М. Малюга.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Інтегрований облік тільки починає формуватися, оскільки, на сьогодні науковці ще не повністю висвітили особливості інтегрованого обліку, тому вивчення цього питання дуже актуальне.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження системи інтегрованого обліку на підприємствах, вивчення його переваг та завдань, які покладені в основу.

Виклад основного матеріалу. У своїй діяльності українські бухгалтері застосовують міжнародні та національні стандарти, які допомагають їм у вирішенні методологічних проблем. Інтегрований облік – це новий інноваційний напрям, який концентрує увагу бухгалтерів на своєму вивченні та використанні у своїй діяльності. Інтегрований облік розвивається у взаємодії з іншими видами обліку, аналізу, планування та контролю.

Термін «інтегрований облік» ще не має чіткого визначення, тому що це поняття є достатньо

новим та науковці ще не прийшли до єдиної думки як його трактувати.

Створення та формування системи інтегрованої обліку має переваги, які зображені на схемі 1.

Використання інтегрованого обліку на підприємствах – це інновація, яка неможлива без використання новітніх інформаційних технологій. Впровадження інтегрованого обліку потребує постійного контролю, адже можливе виникнення помилок та неточностей при його створенні через необізнаність робітників [2].

Багато науковців розглядало питання системи інтегрованого обліку. Так, наприклад, В.В. Томчук вважає, що одним зі шляхів розвитку концепції інтегрованої звітності є використання сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій, котрі дадуть змогу полегшити доступ користувачів до неї та прискорить процес її формування та складання. А на думку О.А. Зоріної процес побудови інтегрованої системи обліку та звітності дає можливість створювати таку інформаційну систему, яка задовольнить всі види обліку, котрі ведуться на підприємстві [3].

Головна мета інтегрованого обліку – це забезпечення працівників підприємства повною інформацією для реалізації планування, збільшення прибутку, покращення ефективності діяльності та забезпечення зовнішніх користувачів правдивими даними фінансової звітності.

Одним із головних завдань інтегрованого обліку є виявлення відхилень від плану, помилок, контролю та інформування про становище на підприємстві управлінських кадрів для прийняття відповідних рішень. Інтегрований облік займає головне місце у сфері управління. Він є комерційною таємницею кожного підприємства, але не всі рахунки закриті від зовнішніх користувачів. Основними користувачами даної інформації вважаються власники, керівники та менеджери. Оскільки ця інформація є конфіденційною, її можуть використовувати лише ті менеджери, котрі визначені наказом по підприємству [4].

До основних чинників побудови системи інтегрованого обліку відносять:

- вид підприємницької діяльності;
- сфера надання послуг, котра повинна бути виділена в обліку, за допомогою неї визначається фінансовий результат;
- вид продукції – надана послуга, виконана робота, готовий виріб.

Витрати та доходи розраховуються за кожним видом продукції окремо.

В основі інтегрованого обліку покладено цілі, котрі безпосередньо пов'язані з інтересами та цілями керівництва та можуть змінюватися за рахунок прийняття їм відповідного рішення.

Інтегрований облік має у своєму складі внутрішні та зовнішні звіти. До внутрішніх відносять:

- звіти про виконання операційних бюджетів – їх надають та використовують відділ збуту, виробничий відділ, бюджетний комітет та відділ матеріально-технічного обслуговування;
- звіти про виконання фінансових бюджетів, користувачами цих звітів є генеральний директор, фінансовий директор, комерційний директор та бухгалтерія.

Зовнішні звіти поділяються на фінансові та статистичні. Користувачами фінансових звітів є зовнішні користувачі підприємства, тобто інвестори, акціонери та податкові органи. Статичні звіти необхідні для органів державної влади, завдяки їм вони можуть відслідковувати фінансовий стан підприємства та тенденції його розвитку.

Інтегрований облік базується на створенні єдиної бази даних, котра містить в собі всю документацію необхідну для функціонування та розвитку підприємства.

Необхідність інтеграції даних обліку обумовлена тим, що кожна окрема система обліку не задовольняє вимоги користувачів. Система фінансової звітності використовується для управління організацією, але не завжди відповідає їм через відсутність якісних ознак, таких як релевантність та справедлива оцінка, оскільки це не передбачають жорсткі правила ведення бухгал-

Схема 1. Переваги інтегрованої системи обліку

терського фінансового обліку. Система управлінського обліку, що є найважливішою частиною системи управління інформацією організації, не завжди правомірна при розкритті. Система податкової звітності, менш сфокусована на управлінні організацією, проте набуває все більшого значення через зростаючу залежність фінансового стану від обраної облікової політики з метою оподаткування [1].

Розвиток інтегрованого обліку на підприємствах в Україні потребує до-помоги, оскільки можна відслідковувати проблему під час формування облікової інформації. Система бухгалтерського обліку в Україні включає в себе ведення податкового, фінансового та управлінського обліку. Через це виникають завдання різної складності залежно від інтересів користувачі та потребують значних витрат на ведення обліку. Зараз існує тенденція впровадження інтегрованої системи обліку, котра зменшить навантаження та витрати. Основною проблемою втілення цієї системи обліку є те, що відсутня методика складання цієї звітності, саме це повинна впровадити

держава та підтримувати розвиток інтегрованого обліку на підприємствах. Саме ця система обліку має на меті побудувати таку структуру, за якої кожен вид обліку займає своє місце [1].

Висновки і пропозиції. Основне завдання, яке постає перед інтегрованим обліком – це виявлення відхилень від плану, прийняття відповідних рішень, контролю та передавання відповідної інформації керівництву підприємства. Бухгалтери, які вивчають інтегрований облік перебувають у тісному зв'язку з управлінським персоналом.

Головною особливістю інтегрованої системи обліку є те, що це не просто набір цифр, а це зручна система, котра допомагає в управлінні підприємством. Зараз відбувається інтеграція всіх видів обліку. Інтегрована система обліку, яка існує сьогодні, може вважатися певним видом діяльності в межах підприємства. Саме вона надає управлінському апарату дані про стан діяльності підприємства, виключає можливості виникнення помилок та відображає ті процеси, що найбільше впливають на результат діяльності.

Список літератури:

1. Шевченко Л.Я. Перспективи інтегрованого обліку в Україні. *Економічні студії*. 2018. № 1(19). С. 82–87.
2. Нестеренко О.О. Удосконалення облікової політики для складання інтегрованої звітності в інформаційній системі підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 22. С. 972–979.
3. Томчук В.В. Інтегрована звітність: новий етап у еволюції бухгалтерського обліку. *Фінанси, облік, банки*. 2017. № 1(22). С. 170–180.
4. Бутинець Ф.Ф., Драбаніч А.В. Інтегрований облік як засіб управління підприємством. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2016. № 2. С. 12–4.

References:

1. Shevchenko, L.Y. (2018). Perspektivi integrovanogo obliku v Ukraini [Prospects of integrated accounting in Ukraine]. *Ekonomichni studiyi*, vol. 1(19), pp. 82–87.
2. Nesterenko, O.O. (2018). Udoskonalennya oblikovoyi politiki dlya skladannya integrovanoi zvitnosti v informacijnij sistemі pidpriyemstva [Improvement of accounting policies for the preparation of integrated reporting in the enterprise information system]. *Globalni ta nacionalni problemi ekonomiki*, vol. 22, pp. 972–979.
3. Tomchuk, V.V. (2017). Integrovana zvitnist: novij etap u evolyuciyi buhgalterskogo obliku [Integrated reporting: a new stage in the evolution of accounting]. *Finansi, oblik, banki*, vol. 1(22), pp. 170–180.
4. Butynets, F.F., & Drabanich, A.V. (2016). Integrovaniy oblik yak zasib upravlinnya pidpriyemstvom [Integrated accounting as a means of enterprise management]. *Buhgalterskij oblik, analiz ta audit: problemi teorii, metodologiyi, organizaciyi*, vol. 2, pp. 12–24.